

EVALUAREA IGIENICĂ A SORTIMENTULUI DE PESTICIDE CE POT AFECTA SISTEMUL ENDOCRIN UTILIZATE ÎN MOLDOVA

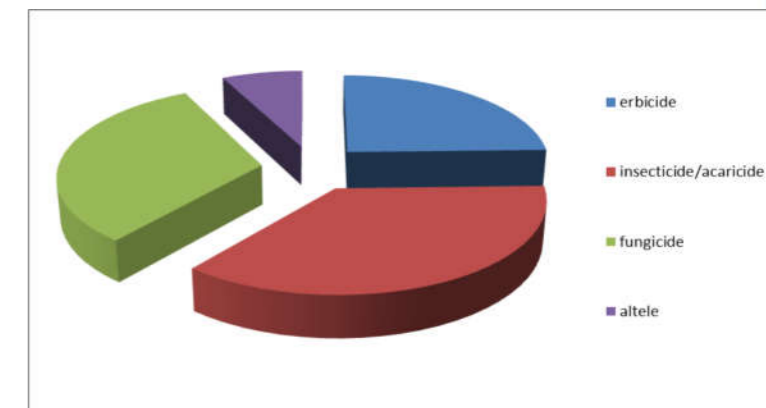
Zavtoni Mariana, Bernic Vladimir, Migalatiev Raisa

Agenția Națională pentru Sănătate Publică

Introducere. O problemă igienică destul de actuală este sănătatea populației în relație cu aplicarea pesticidelor în agricultură, întrucât acest domeniu la nivel global permanent își lărgeste gama de produse și extinde spectrul lor de utilizare.

Scopul lucrării. Evaluarea igienică a sortimentului pesticidelor ce pot acționa ca perturbatori endocrini utilizate în agricultura Republicii Moldova.

Material și metode. S-a evaluat nivelul de aplicare al pesticidelor, analizând f-2/e a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, registrul de Stat al produselor de uz fitosanitar, permise pentru utilizare în Moldova

Figura 1. Clasarea produselor de uz fitosanitar, în funcție de organismele țintă, ce pot afecta sistemul endocrin utilizate în RM

Tabelul 1. Utilizarea pesticidelor cu impact asupra sistemului endocrin în Republica Moldova

Substanța activă	Clasificarea după organismul țintă	Culturile agricole prelucrate	Norma de cons (l/ha, kg/ha)
2,4 D (2-ester etil hexilic)	Erbicide	Grâu, secară, orz, ovăz, sorg, mei, porumb, hrișcă, mentă, trandafir etero-oleaginos, cartof, tomate, soia, rapiță	0,3-1,0
2,4-D (sare de dimetilamină)			0,7-3,0
metribuzin			0,3-1,6
bromoxynil			0,-2,5
picloram			0,15-0,35
bifentrin			0,4-1,0
deltametrin	Insecticide/acaricide de	Măr, prun, piersic, vișin, agriș, grâu, coacăz, vița de vie, specii foioase și conifere, tutun, tomate, ceapă, varză, castraveți, cartof, rapiță, orz, soia, porumb, sfecla de zahăr, mazăre	0,025-1,0
dimetoat			0,8-2,5
fenoxicarb			0,4-1,0
lambda-cihalotrin			0,0025-1,0
malation			0,8-2,0
Zeta-cipermetrin			0,15-0,3
mancozeb	Fungicide		1,5-4,0
carbendazim			0,3-1,6
triadimenol			0,3-2,0
metiram			1,5-3,0
procloraz			0,4-1,0
Tiram, iprodion, etc.	Altele	Material semincer	2,0-10,0

Rezultate. La nivel mondial extinderea utilizării pesticidelor continuă să crească mai bine de jumătate de secol. Crește utilizarea lor în țările în curs de dezvoltare și scade în țările dezvoltate. În procesul evaluării igienice a pesticidelor ce pot afecta sistemul endocrin utilizate în Moldova, remarcăm precum din numărul total de pesticide de 971 utilizate în 2021, un număr de 127 produse se regăsesc în clasa produselor cu efecte negative asupra sistemului endocrin (tabelul 1). Cantitatea utilizată - 219,035 tone, iar cele mai multe produse utilizate în 2021 au fost din grupul insecticide/acaricide (fig.1). Numărul produselor utilizate în anii 2018-2021 variază-127-160.

Concluzii. Cunoașterea și înlăturarea factorilor de risc pentru sănătatea populației este una din direcțiile principale de supraveghere a sănătății publice. Ca urmare, în lipsa unei legislații naționale specifice se necesită o modificare a abordării acțiunilor de evaluare a riscurilor.

Cuvinte-cheie: igienă, sănătatea populației, pesticide, perturbatori endocrini.